

ผลของการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์
ต่อการลดความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนด

หนังสืออ้างอิง
เฉพาะในเล่มนี้

บุติวรรณ ล่วงพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

28 ต.ค. 2546

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

170173

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-780-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์วิณี ชิตเชิดวงศ์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ)

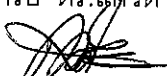
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

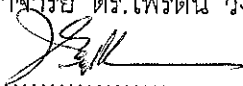
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

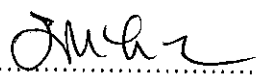
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิณี ชิตเชิดวงศ์)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพันธ์ วงศ์ทองทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ และ รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สมคิด บุญเรือง นายแพทย์เทอดศักดิ์ เดชคง และ นายแพทย์ศักดิ์ดา เขียวขวัญศรี ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ และเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไข ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.นฤพนธ์ วงศ์จตุรภัทร ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก คุณสายใจ ฉายสุริย์ศรี หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 1 คุณกิงกาญจน์ คงสาคร หัวหน้าหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 3 พยาบาลและเจ้าหน้าที่ในสาขากุมารเวชกรรมทุกท่าน รวมทั้งมารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสมเกียรติ ล่วงพันธ์ น้องไบแต้ว (ด.ญ.กัญชรา) และน้องไบแตง (ด.ญ.พริตตา) ที่เป็นกำลังใจสำคัญและให้การช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี จนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ผู้ให้ชีวิต กำลัง และสติปัญญา บูชาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การศึกษาอบรม และช่วยเหลือจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ชุตีวรรณ ล่วงพันธ์

43921625 : สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ : การให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง / โปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ / ความเครียด / มารดาที่คลอดก่อนกำหนด

ผู้ตรวจรณ ล่วงพ้น : ผลของการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ต่อการลดความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนด (THE EFFECT OF REALITY COUNSELING AND EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM ON REDUCTION OF MOTHERS' STRESS FROM PREMATURE DELIVERY) อาจารย์ที่ปรึกษา : จินี ชิตเชตวงศ์, กศ.ม., แก้วตา คณะวรรณ, Ph.D., ไพรัตน์ วงศ์นาม, ค.ด. 137 หน้า. ISBN 974-616-780-4

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อลดความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนดและบุตรต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มอย่างง่ายจากมารดาดังกล่าวมา 18 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง 2. กลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และ 3. กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวัดความเครียดของมารดาที่คลอดก่อนกำหนดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โปรแกรมการให้ คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง โปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ โดยทำการทดลองโปรแกรมละ 10 ครั้ง ครั้งละประมาณ 40 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกัน 3 สัปดาห์ การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง ระยะติดตามผล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (Two-way analysis of variance: repeated measurement) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)

ผลการศึกษาพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มารดาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มีความเครียดในระยะหลังการทดลองลดลงต่ำกว่ามารดากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระยะ แต่ติดตามผลมีความเครียดลดลงต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มารดาที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ มีความเครียดในระยะหลังการทดลองและติดตามผลต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มารดาที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีความเครียดในระยะหลังการทดลอง ลดลงต่ำกว่ามารดาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

43921625 : MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY ;M.SC. (COUNSELING
PSYCHOLOGY)

KEYWORD : REALITY COUNSELING / EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM /
STRESS / MOTHER'S FROM PREMATURE DELIVERY

CHUTIWAN LUANGPONT : THE EFFECT OF REALITY COUNSELING AND
EMOTIONAL QUOTIENT PROGRAM ON REDUCTION OF MOTHER'S STRESS FROM
PREMATURE DELIVERY. THESIS ADVISOR : VINEE CHITCHUTVONG,M. Ed. KEAWTA
KANAWAN, Ph.D.,PHIRAT WONGNAM, Ph.D. 137 P. ISBN 974-616-780-4

The purpose of this research was to study the effect of reality counseling and emotional quotient program on reducing mothers' stress from premature delivery. The sample consisted of eighteen mothers' who had stress from premature delivery. Their stress was assessed by the Questionnaire of the researcher. These mothers volunteered to participate the program. The sample were randomly assigned into three groups: (1) the reality counseling program ; (2) the emotional quotient program ; (3) the control group, with six members in each. The intervention were administered to each group for ten sessions, three sessions per week. Each session was about 40 minutes. The data collection procedure was divided into three phases : pre – test , post – test and follow – up periods. Two – way ANOVA with repeated measure and the Newman – Keuls method were used to analyze the data.

The result of the study revealed that the interaction between method and durations of experiment was found to be statistically significant at .05. The group received reality counselling, their stress was not significantly different from the control group at post-test but at the follow-up their stress was significantly different from the control group at .05 level.

The emotional quotient program group showed better result, their stress was lower than the control group both at the post-test and follow-up. When compare with the RT group, the EQ group also showed lower stress than the former significantly at post-test and follow-up. This suggested the more efficient of E.Q. on reducing stress than the RT. counselling

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความเครียด.....	8
สาเหตุของความเครียด.....	9
ปฏิกิริยาการตอบสนองต่อความเครียด.....	12
ระดับความเครียด.....	14
การวัดความเครียด.....	15
กระบวนการเผชิญความเครียด.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเครียด.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีกรอบก่อนกำหนด.....	18

ความเครียดของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเครียดของมารดาที่มีต่อทารกคลอดก่อน กำหนด.....	22
การให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
ความฉลาดทางอารมณ์.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
กลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	60
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
วิธีการทดลอง.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
ความสำคัญของปัญหา.....	80
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	80
สมมติฐานการวิจัย.....	81
กลุ่มตัวอย่าง.....	81
วิธีการทดลอง.....	81
สรุปและอภิปรายผลการทดลอง.....	81
ข้อเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม.....	84

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก.....	98
ภาคผนวก ข.....	106
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านความฉลาดทางอารมณ์.....	39
2 การเปรียบเทียบลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงและต่ำของ เลี่ยน..	46
3 แสดงคะแนนเฉลี่ยความเครียดในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และ ระยะติดตามผล ของมารดากลุ่มได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มารดากลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และมารดากลุ่ม ควบคุม.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความเครียด ระหว่างวิธีการ ทดลองกับระยะของการทดลอง.....	70
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	72
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	72
7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ของมารดากลุ่มได้รับการ ให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มารดากลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาด ทางอารมณ์ และมารดากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลองด้วยวิธีการ ทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	73
8 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	74
9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ของมารดากลุ่มได้รับการ ให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มารดากลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนาความ ฉลาดทางอารมณ์ และมารดากลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล ด้วยวิธีการ ทดสอบแบบนิวแมนคูลส์.....	75
10 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในมารดากลุ่มได้รับการให้คำปรึกษาแบบ เผชิญความจริง.....	76
11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของมารดากลุ่มได้รับการให้คำ ปรึกษาแบบเผชิญความจริง ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	77

12	ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาในมารดากลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์.....	78
13	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดเป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของมารดากลุ่มได้รับโปรแกรม พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	79

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ลักษณะของชายหญิงที่มีความฉลาดทางอารมณ์และสติปัญญาสูง.....	45
2 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดของมารดาในกลุ่มเผชิญความจริง มารดาในกลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์ และมารดาในกลุ่มควบคุมในระยะต่างๆของ การทดลอง.....	68
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเครียดระยะต่างๆของการทดลอง ใน มารดาในกลุ่มได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มารดาในกลุ่มได้รับโปรแกรม พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และมารดาในกลุ่มควบคุม.....	69
4 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเครียดของมารดาในกลุ่ม ได้รับการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง มารดาในกลุ่มได้รับโปรแกรมพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์ และมารดาในกลุ่มควบคุม กับระยะของการทดลอง.....	71